

RUUMIPÄDEVUST KOONDAVA ÜKSUSE ÜLESANDED, VORMID JA

PAIKNEMINE (TABEL EI OLE EKSPERTRÜHMA POOLT KONSENSUSLIKULT KINNITATUD)

LEGEND:

ülesannet on võimalik täita	ülesannet on võimalik täita osaliselt	ülesannet ei ole võimalik täita
1	0,5	0

ÜLESANDE OLULISUS: 3.....1(oluline.....vähem oluline)

VORM	ÜLESANDE OLULISUS	Täna struktuur	Täna struktuur suurema ruumipädevusega	Ruumi-voliniku büroo Riigi-kantseleis	Ruumi-voliniku institutsioon	Ruumiloome sihtasutus	Ruumi-loome nõukoda	Teenuse tellimine erialaliitult	Ruumiamet, millele liidetakse ministereeriumite rakenduslikud	Ruumiloome osakond ministereeriumis	Ruumiloome üksus a'la innovatsiooni üksus
ÜLESANNE		Täna struktuuri ruumipädevust on tõstetud spetsialistide lisamisega.	Osakond. Säilivad ministereeriumite osakonnad.	Võrdõigusvoliniku eeskujul seaduse alusel loodud. Sõltumatu. Eelarve läbi Riigikantselei või ministereeriumi	Ruumiloome SA kui erialaliite, ülikoole jne ühendav sõltumatu riiklik sihtasutus.	Erialaliite, ülikoole jne ühendav sõltumatu regulaarselt kogunev nõuandev koda muinsuskaitse nõukogu näitel.	Teenust võib tellida ka valdkondlikelt arenduskeskustelt nt Arhitektuurikeskustelt.	Eraldiseisev riigiamet nt MKA või Maaameti baasil, RKAS reorganiseeritakse ja osa funktsioone tuuakse üle; liidetud on min-ite osakonnad. Ministereeriumite osakonnad säilivad	Ministereeriumi struktuuriüksus või osakond peamiselt praeguse RAMi planeerimise ja MKMi ehitusosakonna baasil.	Ministereeriumite ülene või neid toetav üksus.	
Riigi kui tellija kompetentsi hoidja	3	0,5	1	1	1	0,5	0	0,5	1	1	1
Lähteülesannete koostamises osalemine ja ettepanekute tegemine uuringute läbiviimiseks, partner RKAS, Maanteeamet, KOV, ministereeriumid, riigi või EL kaasfinantseeringu saajad jne. Ettepanekute tegemine planeerimis- ja projekteerimisteenuste hangete (sh ideevõistluste) korraldamise kohta ning avaliku ruumi, taristu ja ühistranspordisüsteemi arendamiseks. Proaktiivne, initsiatiiv oluline.			Eeldab ca 25 spetsialisti ning nn ekspertkogu tööformaadi lisamist.					Taristu ja keskkonnaprojektide puhul pole võimalik pidevalt kaasata. Arhitektuurikeskuse rakendamise eeldab selget tellimust, täiendavat	Sobib Davosi deklaratsiooni eesmärkide täitmiseks. Kui luua MKA baasil, kas on oht, et on liialt MK poole kaldu?	Ühe ministereeriumi osakonna sekkumisvõimalus teise min-ite VA otsustesse on piiratud.	Peaks olema väga paljude min-ide vaheline/ülene, et edukalt sekkuda. Kui on kõige ülene, miks ei ole väline? Innovatsiooniüksus on loomisel, teadmist, kui hästi toimib ei
Riigi ruumilise arengu eesmärkide täitmise seire	3	0,5	1	1	1	1	0	0	1	1	1

Riigile oluliste ruumimõjuga otsuste kvaliteedi seire; nn teine arvamus. Seiratakse sisulist vastavust üldistele arengudokumentidele. Eeldab seaduste muutmist. Täpsustamist vajavad sisu ja ulatus.
Riigi tasandi ekspertarvamuse andja ruumiküsimustes, pöördumiste korral
Kaalutud arvamuse andmine vastuoluliste seisukohtade puhul riigiasutuste, KOVi ja riigiasutuse, või KOVide vahel (peamiselt asukohavalikud planeerimisel ja projekteerimisel). Täidab ülesandeid, kui tema poole pööratakse.
Nõustaja planeerimisel ja projekteerimisel
Nõustab riigi ja kohaliku omavalitsuse asutusi ja organeid oluliste asukohavaliku, ruumilise planeerimise, projekteerimise ja muude ruumiotsuste, sh ehitamise otsuste, tegemisel. Korraldab koolitusi. Nõustab milline oleks hea projektlahendus. Koordineerimine.
Ruumipoliitika kujundaja ja hoidja. Töö õigusaktidega

3	0,5	1	1	1	0,5	0,5	0,5	1	1	1	
3	0,5	1	1	1	0,5	0	0,5	1	1	1	
2	0,5	1	1	0,5	0,5	0	0	0,5	1	0,5	

Arhitektuuri-, maa-, maastiku-, regionaal-, kultuuri-, ehitus-, sotsiaal- ja keskkonnapoliitika ning riigi kinnisvara strateegia kujundaja ja hoidja. Nende arendamises osalemine ja elluviimise jälgimine, poliitikadokumentide ja õigusaktide uuendamine ja loomine. Seaduseelnõudele ja arengukavadele seisukohtade andmine, taotlemaks õigusaktide ja arengukavade ning riigi ruumilise arengu eesmärkide paremat seostamist. Proaktiivne, initsiatiiv oluline.

Nõustaja riigivara võõrandamise ja tulevase kasutuse osas

Teeb vajadusel ettepanekuid nii hoonestatud kui hoonestamata riigivara valitsemise kohta, mh kinnisasja korrashoiu korraldamiseks, riigivara valitsejale või riigile kinnisvarateenuseid osutavale riigi äriühingule. Osaliselt puudutab sihtasutusi jne. Annab arvamuse riigivara võõrandamise kohta, arvamuse küsimine on kohustuslik. Nõustamine vaid kriitilistes küsimustes (maht). Vajadusel korraldab oluliste osapoolte kaasamist.

Riigi tasandi ruumiandmete ja kaardikihtide analüüsija-sünteesija, ettepanekute tegija olemasolevate kaardikihtide sidususe parandamiseks ja uute kaardikihtide loomiseks.

2	0,5	1	1	1	0,5	0,5	0,5	1	1	1
2										
2	0,5	1	1	1	1	0	0,5	1	1	1

Valdkondade sidumine läbi kaardi-info sidumise. Otsib arendusvõimalusi ol.ol.süsteemi, sh kaardikihtide sidususe parandamiseks, uute kaardikihtide loomise ettepanekute tegemine (näiteks väärtuslikud maastikud, pärand) koostöös Maa-ametiga. Planeeritavate objektide asukohavalikute potentsiaali esiletooja. Ruumiliste ja visuaalsete (VR, mahuliste, graafiliste) analüüside, eskiiside ja seisukohtade koostaja. Täiendab Maa-ameti, Statistikaameti tehnilist pädevust. Proaktiivne, initsiatiiv oluline.

Koostööpartner rahvusvahelistes ruumialastes küsimustes, koostöö järjepidevuse hoidja

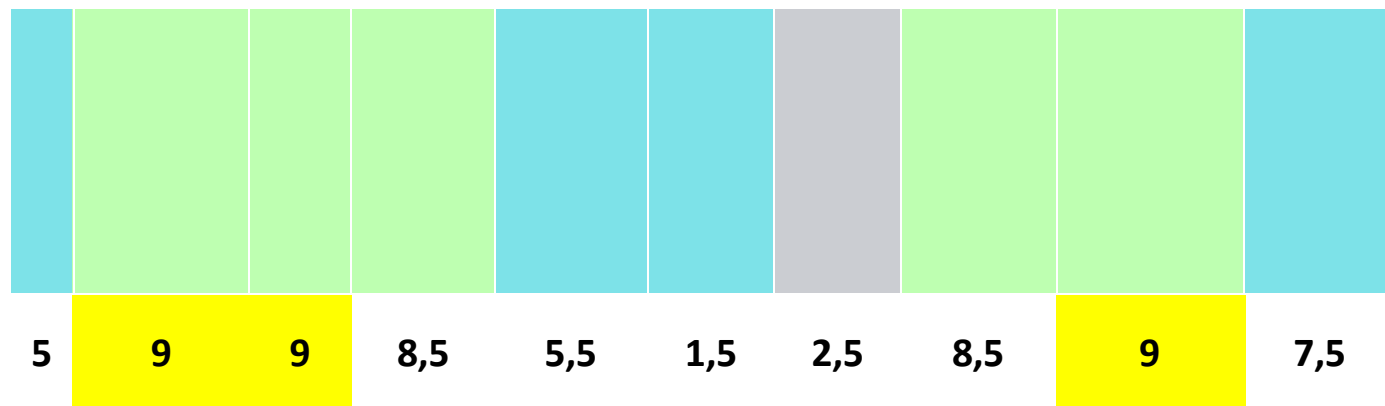
Läänemere regiooni ja Põhjala ruumilises arengus kaasa rääkimine, sh EL tasandi poliitika kujundamises osalemine. Arhitektuuri, ehituse ja planeerimise valdkonnad on praegu Euroopa tasandil lahus. VASABi (Vision and Strategies Around the Baltic Sea) suunal tegutseb RAM, Läänemere strateegia konverentsi valmistab ette VÄM jne. Euroopa mõõtme otsused, mis puudutavad regionaalarengut, linnapoliitikat (Urban Europe, URBACT, digitaalplaneering). Uute ruumilise mõjuga EL direktiivide puhul Eestipoolse koostöö koordineerimises ja seisukohtade kuiundamises osalemine.

Riigi tasandi ruumiteemade selgitamine ja oluliste küsimuste väljatoomine valdkondade üleselt

2										
2	0,5	1	1	1	0,5	0	0	1	1	0,5
1	0,5	1	1	1	0,5	0,5	0	1	1	0,5

Partner avalikkusele, erialaliitudele ja valdkonna ekspertidele. Ruumilise lähenemise selgitamine üldsusele. Poliitikute nõustamine, avalikkuse seisukohtade edastamine: kahesuunaline kommunikatsioon. Probleemi selgitamine, konteksti avamine. Proaktiivne, initsiatiiv oluline.

VORM, MIS TÄIDAB OLULISI ÜLESANDEID KÕIGE PAREMINI:

TÖÖTAJATE ARVU MUUTUS

+25   +5   +7...+10   +10   +1   +3   0...+2   0...+2   +5

STRUKTUURIMUUDATUS

Ei muutu   Uus osakond   Uus struktuuriüksus   Uus struktuuriüksus   Ei muutu   Ei muutu   Mitme ameti ja ministeeriumi struktuuri muudatus   Mitme ministeeriumi struktuuri muudatus   Uus struktuuriüksus

OHUD

Seda võiks nii ehk naa teha, kuid probleeme sügavuti ei lahenda. Killustatus säilib, horisontaalne koostöö ei parane, mistõttu mitmed olulised ülesanded (võimalused) jäävad kasutamata.

Uue üksuse/osakonna moodustamine strateegiabüroo kõrvale: riik soovib pigem ametnikkonda vähendada, kui uusi töökohti riigistruktuuri juurde luua. Ei koonda

Oht olla liiga sõltumatu / eraldatud. Täiesti uus üksus, loomine kõige keerulisem, sh administratiivne keerukus.

Oluline on riigi enamusosalus, vastasel juhul ei ole selge, kelle huve esindatakse, kes küsib nõu, kes koostab lähteülesande? Selgusetu, mis juhtub siis, kui nõu ei küsita, teenust ei tellita.

Vajalik on seaduslik alus, piirkondlikud inspektorid või saadikud ja vastutav üksus riigi tasandil, iseseisvalt, ilma tugistruktuurita ei toimi.

Administratiivne keerukus, killustatud, hangetega teenuse tellimine, mitte siduv koostöö, liidud esindavad oma liikmete huve; praegu toimib, aga mitte süsteemselt, toimib suurte obj puhul, taristut ei käsitle

Olemasoleva töökultuuri ja asutuse struktuuri muutmine on väga keeruline. Juhi roll on kriitilise tähtsusega. Muutused ei saa tulla üksnes ekspertrühma ettepanekutest. Ruumivoliniku osa ametitest on väike, mistõttu oht sihtide ja eesmärkide kaotamiseks.

Allub ühele ministrile, horisontaalne koostöö ministeeriumide vahel on raskendatud.

Eksperimentaalne vorm, ei ole selge kuidas toimima hakkab.

NÄITED / SELGITUS

<p>Linnaarhitektide tegevus on hea näide sellest, milliseks võib kujuneda linna areng siis, kui on tööle võetud pädevad spetsialistid (Tartu, Narva, Rakvere, mõned väiksemad omavalitsused jne).</p>	<p>Belgia (Flandria, Brüsseli piirkond), Holland; varasem J Raidla ja EALi ettepanek.</p>	<p>Teatud mõõndustega sobib näitena Baukultur Saksamaal – seaduspõhine föderaalne fond (Federal Foundation), mis moodustati arhitektuuri eest vastutava ministeeriumi poolt (Federal Ministry of Transport, Building and Urban Development – BMVBS) koostöös arhitektuurikoja ja arhitektide liiduga. Baukultur fond viib ka reaalselt projekte ellu (mitte ainult ei nõusta).</p>	<p>Planeerimiseduses on võimalus kutsuda kokku selline nõuandevkogu riigihalduse ministri juurde, kuid ehituse ja arhitektuuri valdkonnad on katmata. Muinsuskaitse ameti juures tegutseva nõukogu eeskujul. Selliseid võiks olla mitmeid üle riigi. Suurbritannia Design Council nõukodade üleriigilise süsteemi näide.</p>	<p>Praegune ad-hoc tegevus ei rahulda vajadusi süsteemse koordineerimise järele.</p>	<p>lirimaa näide, varasem ettepanek.</p>	<p>Nt Maanteeamet on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumi valitsemisalas tegutsev valitsusasutus, kellel on juhtimisfunktsioon, kes teeb riiklikku järelevalvet ja kohaldab riiklikku sundi ning osutab avalikke teenuseid seaduses ette nähtud alustel ja ulatuses.</p>	<p>Loodava nn innovatsiooni-üksuse analoog. Asuvad samas majas.</p>
---	---	--	--	--	--	---	---